

העם

תירוקלנד דגל

משך 4 שנים היו מאות אלפי יהודים ב' מוסקבה רגילים ללכסן מבט אל הדגל הכחול לבן שהתנופה מעל לבית הישן. איש אינו יודע מה התרחש באותם רגעים בנפשם - בכריה'המועצות אין האנשים נוטים לשפוך את ליבם בנקל.

השבוע השפילו העובדים והשבים בעלי הפרצופים היהודיים את מבטם. הם לא היו צריכים להרים את עיניהם כדי לדעת כי הדגל נעלם. הם קראו זאת בעתוני הבוקר. במרחק 2800 קילומטרים, בכיוון דרומי מזרחי, התנוסס תורן אחר, גם הוא חסר דגל. לפני הבית בשדרות רוטשילד, תל אביב, צעדו הלך וחזור "הכלניות הירוקות", בחור רים חסונים, חבושים כומתות ירוקות, אנשי משמר הגבולות של משטרת ישראל. הבית היה מואר באור מסנוור ככל שעות הלילה. קבוצת קטנות של עובדים יושבים נעצרו לפניו, נעצו מבט סקרני בחלונות המיזריים ובשומרים המסתוריים, הלבושים מעילים או רחים והחבושים מגבעות, שנראו ידו פעם מציצים מאחורי השיחים בגן הצירות הסור' ביטית.

הרגל האדום הלוהט והדגל הכחול-לבן ה' חיוור כבר היו מונחים במוזדות הארוזות, מוכנים לטיסה הביתה. היה ברור שתעבורנה שנים רבות עד אשר יתנוססו מחדש, אחד בארץ השני.

ממשלה

המישחק שוכשל

(ראה שער)

באותן שעות גורליות ישב אדם נמוך קומה, בעל פנים מורחיים שחרחרים ושפמפם מקוצץ, בחברת קצינים אי-שם בישראל, שוחח אתם תוך כדי סעודה על רשמי מועידת רגנון ומהמבצ הבינלאומי. היה זה שר'החוק של מדינת ישראל. הוא לא נראה מדוכא ביותר. אולם היום היה יום שחור בחייו של משה שרת. הוא סיים תקופה שאפשר היה להכ' תיר אותה בכותרת "מרודוס יד שדרות רוטשילד". הכותרת שהתאימה לצורת הסיום הייתה: "פשיטת רגל סוטאלית".

לפני ארבע שנים בדיוק עמד משה שרת ב' שיא ההצלחה. הוא עבר דרך רחוקה מאו רעה את הכבשים והעזים בכפר הערבי עיי'סינייה, בדרך המובילה מירושלים לשכם, שם חכר אביו אחוזה, טחנה ובית ממשפחת אל'חיר' סיני.

הוא התמנה שר'החוק של מדינה צעירה ושופעת. שתי המעצמות הגדולות ביותר ב' עולם - ארצות הברית של אמריקה וברית הריפובליקות המועצתיות הסוציאליסטיות - הקרינו קרני ידידות וחסד. זה עתה צצר את החיילים בארבע החזיתות, אחרי שהאויב החזק ביותר - מצרים - חתם, ל חוזה שביית נשק באי רודוס. הדרך ל'שלים נר' אתה פתוחה, עמי העולם כולו שפניו אהדה.

עננים כאוסף

שלא היה שיכור הצלחה, יכול היה להבחין בעננים הכבדים שהקדירו את האופק כמעט בכל הכיוונים, אימו להסתיר בקרוב את ה' שמש המחממת. החיים הבינלאומיים אינם נקבעים על פי מצב רוחם של נשיאים ושרים. הם נקבעים על ידי עובדות קרות ואכזריות. עובדות אלה בישרו רעות. האקלים של מחצית ישראל לא היה נוח למדינות קטנות. גושים גדולים יכלו לשמור, איך שהוא, על מידה מסוימת של עצמאות. אולם מדינת ישראל לא הייתה שיי' כת לגוש הארצות הסובב אותה. להיפך, מדינות ערב, פצועות ומבושות, משועבדות ל' משטרים נחשלים, לא חלמו כלל לכרות שלום, אחרי שצבאותיהן ניצלו מהשמדה בשדה'הקרב.

מנותקת מן המרחב, היתה עצמאות ישראל תלויה במשחק עתיק הומית של העמים ה' קטנים: לשחק עם שני הגדולים, לא להשי' תעבד אף לאחד מהם, כדי להשיג הישגים משניהם.

אולם ישראל, בניגוד למדינות קטנות אחרות, לא ביקשה רק להגן על עצמאות בניה. ממשלתה הכריזה עליה כעל מדינה יהודית, המגינה על היהודים המפורזים בעולם, מקב' צת בגבולותיה חלקים מן הפזורה. התפקיד הראשון חייב ידידות פעילה עם שני הגושים הגדולים, בהם מרוכזים מרבית היהודים. ה' תפקיד השני חייב יבוא הון בממדים שקשה היה להשיגם ללא השתעבדות.

לא ביסמרק, לא דישראל

זו הציבה תפקיד כביר לכל שר'החוק, תפקיד שהתאים אולי לאישיות מסוגו של אוטו פון ביסמרק, או בנימין דישראל. הוא חייב פעלתנות ממתה, ריכוך מתמיד של כוונות טבעיות. כמו ביסמרק היה עליו למצוא את הדרך אל לב האויב המנוצח והמוטפלי, להפי' כו בן'ברית ושותף למחרת מפתח הממארת. כמו דישראל היה עליו לשחק את המשחק העדין בין הגושים המתרוצצים, להפיק תוע' לת ממלחתם, מבלי להתקשר אף זם אחד מהם.

שר'החוק החדש לא הוכשר לתפקיד זה, כשם ששאר השרים והאלופים של המדינה החדשה לא הוכשרו לתפקידיהם שלהם. הוא לא היה ביסמרק, גם לא דישראל חיש. עד לאותו יום היה משה שרת חק באיכות של קהילה בחצר השליש. בן אודיטה, שבא לארץ בגיל 11, סיים (אחר עברו מן הכפר הערבי ליפו) את המחזור הראשון של גימ' נטיה הרצליה והיה מורה לשפה התורכית בבית'ספר עברי ביפו, מילא את תפקידו ה' מדיני הראשון כשביקש לשכנע את יהודי פלשטין כימי מלחמת'העולם הראשונה לה' פוך אזרחים ותומגניים, למען מנוע את גרי' שם מצרימה. הוא ניסה למונע פגיעה בגוף המגורשים מנמל יפו, נאסר בפקודת חסן בק התורכית, כשהתלונן על ספן ערבי שהכה יהודי.

תיווך ושידוך. היתה זאת פתיחה סמי' לית לקאריירה פוליטית. אחרי שהיה קצין בצבא התורכית (ומתורגמן לקצין גרמני), הצ' טרף למפלגת אחדות'העבודה, הכשיר את עצמו במיכללת לונדון לתפקידו הבא: לייצג

את הקהילה היהודית בפני השלטון החדש, הבריטי. הוא תיווך בין תנועת המועלים ה' עברית לבין מפלגת העבודה הבריטית. ערך את השבועון האנגלי של דבר (אחרי שהיה כמה שנים עורך לילה בדבר הימני), עלה לדרגת מזכירו של חיים ארלוזורוב הצעיר, כביר התכניות ושופע המרץ.

בתפקידו זה השתתף בפעולה מדינית אור' פינית: לשדל את האמיר עבדאללה, שליט עבר הירדן, לפתוח את שערי ארצו בפני מתי' ישיבים יהודים.

רצח ארלוזורוב פתח את הדרך לניינוי כראש המחלקה המדינית של הסוכנוה. בתפי' קיד זה הופיע בפני שורה אינסיפית של וע' דות בריטיות ובינלאומיות, מחה על גזרות, ביקש ויתורים. הוא היה ראש המגייסים את הנוער העברי לשורות הצבא הבריטי. כש' הממוטט שלטון המנדט, עקב התדלדלות ה' אימפריה ומכות המחתרות העבריות, העביר

המונח האמיתי של מלחמת העצמאות

המונח האמיתי של מלחמת העצמאות הועב' רית. מלבד נסיון בלתי מפורז זה לא היתה מדיניות'החוק העברית קיימת במרחב, לא בימי המלחמה ולא ביום מן המימים אחריה. אנגלים, צרפתים, אמריקאים ורוסים שיחקו את משחקם בבירות המרחב, רכשו ידיים, קשרו קשרים, אירגנו מהפכות ומרידות. אר' למ ישראלים לא היו בנמצא, לא בגלוי ולא בסתר. לא נעשה שום נסיון להציב רעיון שישכנע חלק מן הערבים, ינצל את הפירצות הקיימות בין הארצות, בין הנסיכים או בי' המעמדות.

היוצא'מין'הכלל המאשר את הכלל היה ה' הצהרה שנמסרה על ידי ראש'הממשלה (לא עלי'די שר'החוק) כשהציע שלום לנגיב. נגיב השיב תשובה בלתי'מחייבת, ימו שהוא מח' כה לפניו ישראלית רשמית. הוא מחכה עד היום.

הציר פאוויז ירשוב מגיש את כתב האמנתו. דגל חיוור במזודה ארוזה

תחליף סינמתי. אם מדיניות'החוק ה' ישראלית היתה אוישה לחלוטין לגבי שורש כל הבעיות, - מעמד המדינה במרחב, הרי לא התעלמה ממעמד המדינה בין הגושים ה' בינלאומיים הגדולים. אולם גם פה לא היה לה שום רעיון מרכזי מדריך, שיסביע את חותמת על פעולות המדינה, ויכתן איתן לק' ראת מטרה ברורה ומגובשת.

לרגע קט היה נדמה שישנו כיוון כוה. שר' החוק, בלשן מטבעו, המציא את המושג "אי' הודות". היה זה המושג שסיכם אל נכון את רצונו המגובש של רוב האזרחים: לכל לתקוע את החוטם בעניני הולת, לכל להשי' תעבד אף לגוש בינלאומי אחד, לשמיר על מדיניות של ידידות פעילה עם שני הגושים הגדולים.

אולם המציאות מאחורי המלה היתה שונה לגמרי. מדינת ישראל היתה זקוקה ליבוא הון, כדי לממן להלכה את קיבוץ הגלויות, למעשה את רמת המחיה הגבוהה אשר השל' טון המפלגתי לא העז להורידה. הכסף יכול היה לבוא רק מאמריקה.

הדבר העמיד את מדיניות'החוק בכני בעיה ראשונה במעלה. כיצד אפשר היה לקחת כסף מאמריקה מבלי להשתעבד לה בצורה שחה' פוך את בריה'המועצות לאויבת? יתכן שגם שר'החוק גאוני היה מתקשה ב' בעיה. שר'החוק הישראלי לא ניסה כלל למ' צוא לה פתרון. הוא נתן לעצמו ולמדינה ל' היגרר אחרי המאורעות, הפך את משרד' החוק כמעט לסניף של מסעל המכניות, ה' הלואות וההענקות. והוא השלה את עצמו שעל ידי הפגנות היתוליות'למחצה באוים, בו הציעה ישראל את רעיונותיה לפתרון בעית קוריאא וכל בעיה אחרת בעולם, אפשר היה ליצור תחליף סינמתי למדיניות חוק רר' בוינית.

סום ללא רוכב

התוצאה היחה כפי' בח' ב' חליפה האפורה: ראובן שינון; בח' ליפה השחורה: מנהל הטכס ארנסט סימון.

שרת את פעולתו מחצר השלטון הבריטי ל' חצר האוים וגדולי העולם. ורר הפעילה עצ' מה לא השתנתה.

עסק שונה לגמרי. נציגה של קהילה בפני השלטון אינו זקוק לרעיון מדיני ביני' לאומי. היוזמה היא תמיד בידי השלטון. ה' נציג יכול רק לעצור, להחיש או להסיט את פעולת השליט.

מדיניות'חוק של מדינה ריבונית היא עסק שונה לחלוטין. גם בה אפשר להיגרר אחרי מאורעות יום'יום, להסתפק באגרת פה והצ' הרה שם, ללא תפיסה כוללת מסוימת. אולם המדינאי האמיתי, התופס באופן אינטואיטיבי את שורש הבעיות של מדינתו, ניסה להדביר את המאורעות החולפים, לכפות עליהם כיוון הגיוני לקראת מטרה ברורה.

מדיניות'החוק, שהתרכזה בבית הגרמני ה' קטן בקריה בתל אביב, לא הצטיינה מעולם בתכונות אלה.

עוד בימי המלחמה חסר לממשלה החדשה רעיון כלשהו בדבר המצב הפוליטי הרצוי, שלקראתו יש לכוון את הפעולה הצבאית והפעולה הפוליטית. היא ראתה את המלחמה רק כהתקפה ערבית שיש למגרה, זו לא. היא לא הבינה שהמדינה הריבונית תהיה זקוקה לתנאים מסוימים כדי להתקיים ב' מרחב - האפשרות לשמור על בטחונה ללא הוצאת בטחון עצומות, הצורך למכור כחור' רה למליוני הערבים ולקנות מהם מזון ונפט. היא לא העלתה על דעתה שיש לנהל את ה' מלחמה בכיוון שיוביל לקראת שלום מסוג זה.

השוועל הזקן ניצח. התקוה היחידה שרחה מול עיני משרד'החוק, כחיוני העתור' עים מדברי, היתה ירו של שועל המדבר הערמומי, המלך עבדאללה הזקן. אולם עב' דאללה לא חלם כלל לכרות קבר לעצמו על ידי כריתת שלום עם היהודים, לא ביקש אלא לנצל את צה'ל כדי להחליש את יריביו הערביים במרחב. בואת הצליח לחלוטין, הו' דות למשרד'החוק הישראלי. עבדאללה הפך

